

Sirküler Tarihi : 26.05.2006
Sirküler No : 2006/065

ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İLE DENETÇİLERİNİN HUKUKİ STATÜLERİ VE BUNLARA YAPILAN ÖDEMELERİN VERGİ VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU AÇISINDAN DURUMU

Anonim şirket yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerinin hukukî statüleri ile bunlara hizmetleri karşılığında yapılan ödemelerin vergi ve sosyal güvenlik hukuku açısından durumunun tereddütlere yol açtığı anlaşılmaktadır.

Bu konudaki görüşlerimiz aşağıda özet halinde açıklanmıştır.

1. Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Denetçilerin Hukukî Statüsü :

1.1. Bilindiği üzere T.T.K. nun 312 nci maddesinde, *“idare meclisi, pay sahibi âza ortaklardan teşekkül eder. Ancak pay sahibi olmayan kimseler âza seçildikleri takdirde bunlar, pay sahibi sıfatını kazandıktan sonra işe başlayabilirler.”* denilmiştir.

Bu hükme göre yönetim kurulu üyeleri ile anonim şirket arasındaki hukukî ilişki, hizmet akdine değil şirket akdine ve vekâlet akdine dayalı bir ilişki teşkil etmektedir.

Yine 312 nci maddede ortak tüzel kişilerin yönetim kurulu üyesi olamayacağı belirtildikten sonra bunların temsilcisi olan gerçek kişilerin yönetim kurulu üyesi seçilebilecekleri açıklanmış ve bunlarla aynı Kanunun 275 inci maddesine göre kamu tüzel kişilerin temsilci olarak tayin edilen gerçek kişilerin ortak olmalarının şart olmadığı hükme bağlanmıştır.

Yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasındaki hukukî ilişki, hizmet akdine değil bunlardan ortak olmayanlarda vekâlet akdine ve ortak olanlarda ise vekâlet ve şirket akdine dayandığı cihetle, tüm yönetim kurulu üyeleri hizmet erbabı değil vekil sayılırlar.(1)

1.2. Denetçilere gelince bunlarda da durum aynıdır. Geçmişte sadece şirket ortağı olan denetçilerin şirketle olan ilişkilerinin şirket akdi ile vekâlet akdine dayalı olduğu kabul edilir ve bu sebeple sadece onlar vekil sayılırken, ortak olmayan denetçiler hizmet erbabı sayılmaktaydı.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 25.06.1975 tarihli E:1974/934 ve K:1975/850 sayılı Kararı ile, ortak olmayan denetçilerin de, şirkete hizmet akdi ile değil vekâlet akdi ile bağlı olmaları sebebiyle, vekil sayılacaklarını kabul etmesinden sonra, bu görüş ve uygulama değişmiş olup, o tarihten beri

(1) *“A.Ş. yönetim kurulu üyelerinin şirketle ilişkileri hizmet akdine değil, T.T.K. Md:138 yolu ile B.K. Md:530 hükmüne göre, vekâlet akdine dayanır. Bu sebeple yönetim kurulu üyeleri S.S.K. na tâbi sigortalı sayılmazlar.”*

10 H.D. : 11.07.1975 tarih ve E:1975/2601 – K:1975/4488
(Mehaz : L.Yalkın Cilt:4/1, 80 Sıra no.lu Karar)

aynen ortaklar arasından seçilen denetçiler gibi, ortak olmayanlar arasından seçilen denetçiler ile denetçilik görevini ifa edecek olan tüzel kişileri temsilen denetçi seçilenlerin de, şirkete hizmet akdi ile değil vekâlet akdi ile bağlı olduğu kabul edilmektedir.(2)

2. Yönetim Kurulu Üyelerine ve Denetçilere Hizmetleri Karşılığında Yapılan Ödemeler :

T.T.K. nun 333, 369/3, 279/5 ve 472 nci maddeleri ile, mevcut anlayış ve tatbikata göre, yönetim kurulu üyelerine, verdikleri hizmetler karşılığında yapılabilecek ödemelerin mahiyet ve özellikleri şöyledir :

2.1. Toplantı Başına Ücret (Huzur Hakkı) :

Yönetim kurulu üyelerine, ana sözleşmede aksi öngörülmemiş ise, her toplantı günü için belli bir ücret verilir. Ücret miktarı ana sözleşme ile belirlenmemiş ise, genel kurul tarafından tesbit edilir (T.T.K. Md:333).

2.2. Zaman Esasına Göre (Günlük, aylık, yıllık) Ücret :

T.T.K. nun 333 üncü maddesi hükmünün emredici niteliğinden hareketle, yönetim kurulu üyelerine zaman (gün, ay, yıl) esasına göre ücret verilebilmesi için, mutlaka ana sözleşmede buna cevaz veren bir hükmün mevcut olması gerektiğini ileri sürenler vardır.

Ne var ki Türk doktrinde yazarların çoğu aksi görüştedir. Nitekim T.T.K. nun 369/3 üncü maddesi, ana sözleşmede yazılı değilse, yönetim kurulu üyelerine verilecek ücretlerin genel kurul tarafından belirleneceğini hükme bağlamış bulunmaktadır.

2.3. Kazanç Payı :

Yönetim kurulu üyelerine, ana sözleşmede buna imkân veren bir hüküm bulunmak şartı ile kazanç payı verilebilir (T.T.K. Md:279/5).

Kazanç payı, şirketin yıllık safî kârı üzerinden verilebileceği cihetle, bu yola gidilebilmesi için şirketin kâr elde etmiş olması şarttır.

Ayrıca kazanç payının, safî kârdan kanunî yedek akçe için muayyen para ayrıldıktan ve pay sahiplerine %4 nisbetinde veya ana sözleşme ile belirlenmiş ise daha yüksek nisbette kâr payı dağıtıldıktan sonra kalan tutar üzerinden verilmesi gerekir. (T.T.K. Md:472)

Kazanç payı oranı, ana sözleşme ile belirlenmemiş ise, genel kurul tarafından kararlaştırılır. Genel kurul, yönetim kurulu üyelerinden her birine farklı nisbette kazanç payı ödenmesine karar verebilir.

2.4. Prim ve İkramiye :

Yönetim kurulu üyelerine, ana sözleşmede aksine bir hüküm olmadıkça, genel kurul kararı ile, hattâ şirket zarar etse dahi, prim ve ikramiye gibi adlarla ödeme yapılabilir.

2.5. İfa Edilen Başka Görevler Dolayısıyla Ücret :

Yönetim kurulu üyelerine, üyelikten ayrı olarak ifa ettikleri hizmetler karşılığında ayrıca ücret ödenmesi de mümkündür. Murahhas üyelere, diğer üyelerden farklı olarak ifa ettikleri yönetim ve temsil görevleri sebebiyle ödenen ücretler ile şirkette kendilerine ayrıca idarî görevler verilen üyelere bu hizmetleri karşılığında ödenen ücretler bunun örnekleridir.

Bu vesile ile hemen belirtelim ki, yönetim kurulu üyelerinin başka şirketler gibi kendi şirketlerinde de hizmet görmelerine ve ücret almalarına hiçbir hukukî engel mevcut değildir.

---

(2) Evvelce T.T.K. nun 308 ve 351 inci maddelerinde yer alan dolaylı hükümlerden hareketle tüzel kişilerin aynen yönetim kurulu üyeleri gibi denetçi de olamayacakları kabul edilmekteydi. Bugün hâkim olan görüş, T.T.K. nda aksi yönde açık bir hükmün bulunmaması sebebiyle tüzel kişilerin, gösterdikleri gerçek kişilerin denetçi seçilmesi suretiyle, denetçi olabilecekleri şeklindedir ve uygulama bu şekilde cereyan etmektedir.

2.6. Yapılan Hizmetle İlgili Giderler ve Gider Karşılıkları :

Yukarıda sayılan ücretlerden ayrı olarak, yönetim kurulu üyelerinin toplantılara katılmak için yaptıkları uçak, tren, otobüs, taksi ve otel harcamaları ile ilgili gerçek giderlerini veya makûl seviyede olmak şartı ile bunlara ilişkin gider karşılıklarını almak hakları da vardır.

Üyelerin, şirketçe tahsis edilen lojmanlar ve verilen yemekler ile sair aynî menfaatlerden yararlanmaları da mümkündür.

2.7. Denetçilere Yapılan Ödemeler :

Yukarıda açıklanan esaslar, hukukî statüsü yönetim kurulu üyeleri ile aynı olan denetçiler açısından da geçerlidir. Bunların :

- Şirket ortağı olmaları şart değildir.
- Zaman esasına göre (günlük, aylık veya yıllık) veya toplantı başına ücret alabilirler. Ücret tutarının genel kurul tarafından tesbiti gerekir.
- Ana sözleşmede hüküm bulunmak kaydı ile kazanç payı almalarına da, herhangi bir hukukî engel yoktur.
- Başka kuruluşlarda görev almaları mümkün olmakla beraber, denetçisi oldukları şirkette görev üstlenemez, memur olamaz ve ücret alamazlar.
- Yönetim kurulu üyelerinin aksine denetçiliğin tüzel kişiler tarafından da yapılması mümkün olup bu, tüzel kişiler tarafından gösterilen bir temsilcinin denetçi seçilmesi suretiyle gerçekleştirilir.
- Yönetim kurulu üyeleri, eşleri, bunların usul ve furuu ile üçüncü dereceye kadar kan ve sıhrî hisimleri, denetçi olamazlar. (T.T.K. Md:347/3 ve 349)

3. Yönetim Kurulu Üyelerine ve Denetçilere Yapılan Ödemelerin Vergilenmesi :

3.1. Ücretler :

Yönetim kurulu üyelerine, şirkete verdikleri hizmetler karşılığında yapılan ücret ödemeleri, ister toplantı başına yani huzur hakkı şeklinde ve isterse gün, ay veya yıl bazında zaman esasına göre verilmiş olsun, ister prim, ikramiye, gider karşılığı şeklinde ödenmiş olsun ve isterse yönetim kurulu üyeliğinden ayrı olarak ifa ettikleri hizmetler karşılığında verilsin, G.V.K. nun 61 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası ile ikinci fıkranın 4 numaralı bendinde yer alan hükümlere göre, vergi hukuku açısından ücret sayılır (G.V.K. Md:61) ve 63 üncü maddede sayılan indirimlerin tenzilinden sonra kalan tutar üzerinden 103 üncü maddedeki yıllık gelir vergisi tarifesi uygulanarak tevkifata tâbi tutulur. (G.V.K. Md:104)

Ücretlerin vergilenmesinde prensip stopajdır. (G.V.K. Md:94/1) Tek işverenden alınan tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretler beyan esasında vergiye tâbi değildir. Birden fazla işverenden ücret alınması durumunda, birinci işverenden sonraki işverenlerden alınan ücretlerin toplamı, yıllık gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı aşmayan (2006 yılındaki tutarı 18.000,00 YTL dir.) mükelleflerin ücretleri, tamamı tevkif suretiyle vergilendirilmiş olmak şartı ile, yıllık beyana tâbi değildir. (G.V.K. Md:86/1-b)

Dar mükellefiyet esasında vergiye tâbi yönetim kurulu üyelerinin Türkiye'de tevkif suretiyle vergilendirilmiş olan ücretleri de, beyana tâbi değildir.

Yönetim kurulu üyelerine sağlanan aynî menfaatlere ve bunlara ödenen masraf karşılıklarına gelince, bunlardan makûl seviyede olan ve istisna hâdleri dâhilinde kalanlar vergiden müstesnadır. (G.V.K. Md: 23/8-9, Md:24/2 ve Md: 25/1,4,5)

3.2. Kazanç Payları :

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerine ödenen kazanç payları, vergi hukuku açısından ücret değil kâr payı yani menkul sermaye iradı sayılır. (G.V.K. Md:75/3)

Bunlar, G.V.K. nun 94/6-b maddesi hükmüne göre, ödeme sırasında %10 gelir vergisi tevkifatına tâbi tutulur. Tevkif suretiyle vergilenen bu kazançlar, G.V.K. nun 103 üncü maddesinde yer alan yıllık gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2006 yılındaki seviyesi 18.000,-YTL dir) aşmadığı takdirde, yıllık beyan esasında vergiye tâbi değildir. (G.V.K. Md:86/1-c)

Kazanç payının bu hâddi aşması halinde, tamamı beyan esasında vergiye tâbi bulunmaktadır. Vergileme sırasında, kazanç payı tutarının yarısı vergiden istisna edilir. Kalan tutara yıllık gelir vergisi tarifi uygulanmak suretiyle hesaplanan vergiden, kazanç payının vergiden istisna edilen kısmı dâhil, tamamı üzerinden tevkif edilen vergi mahsup edilerek, beyan esasında ödenecek vergi hesaplanır. (G.V.K. Md:22/2)

3.3. Denetçilere Yapılan Ödemeler :

Denetçilere yapılan ödemelerin vergilendirilme durumu da yönetim kurulu üyelerine yapılan ödemelerle aynıdır.

4. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sosyal Güvenlik Açısından Durumu :

4.1. Ödemelerin Tâbi Olduğu Sosyal Güvenlik Türü :

Yönetim kurulu üyelerine kazanç payı olarak ödenen ve menkul sermaye iradı sayılması dolayısıyla herhangi bir sosyal güvenlik kesintisine tâbi olmayan kazanç payı gibi menfaatler bir tarafa bırakılacak olursa, bunlara yapılan diğer ödemelerin sosyal güvenlik açısından durumu şöyledir :

Yukarıda etraflıca açıklandığı üzere T.T.K. nun 312/2 nci maddesi hükmüne göre yönetim kurulu üyelerinin pay sahibi olmaları şarttır. Pay sahibi olmayan kimseler, ancak pay sahibi sıfatını kazandıktan sonra göreve başlayabilirler.

Böyle olmakla beraber, pay sahibi oldukları halde gerçek kişi olmadıkları cihetle yönetim kurulu üyesi seçilemeyen tüzel kişileri temsilen üye seçilen gerçek kişilerle (T.T.K. Md:312/2) kamu tüzel kişilerinin temsilcisi olarak yönetim kurulu üyeliği yapan gerçek kişilerin (T.T.K. Md:275) pay sahibi olmaları şart değildir.

Geçmişte bu hükümlere dayanarak pay sahibi olan yönetim kurulu üyelerinin şirket ve vekâlet akdine dayalı vekâlet ilişkileri sebebiyle BAĞ-KUR'a, pay sahibi olmayanların ise, ilişkilerinin hizmet akdine dayanması sebebiyle S.S.K. na tâbi oldukları savunulmuştur.

1479 sayılı BAĞ-KUR Kanununun 2229 sayılı Kanunla (R.G. 04.05.1979 -16627) değişik 24 üncü maddesinin I-g bendinde, "Anonim şirketlerin ..... yönetim kurulu üyesi olan ortakları"nın BAĞ-KUR sigortalısı sayılacağı belirtilmiş olmasından çıkan sonuç ta, bu görüşte olanlara hak verir bir nitelik taşımıştır.

Ne var ki, yine yukarıda açıklandığı üzere, ortak olsun veya olmasın bütün yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasındaki ilişki şirket ve/veya vekâlet akdine dayandığı cihetle, bunların tamamının S.S.K. na değil BAĞ-KUR'a tâbi sigortalı sayılmaları gerekmekte, yargı kararları ile aşağıda bahsi geçen 16-60 sayılı S.S.K. ek genelgesinden bu anlaşılmakta ve uygulama bu şekilde cereyan etmektedir.

Hemen belirtelim ki, yönetim kurulu üyelerinden muhassas üye seçilenlerin ve üyelik sıfatları devam ettiği sürece şirkette veya başka bir kuruluştaki idarî görevler üstlenenlerin bu görevleri dolayısıyla, ayrıca aldıkları ücretlerin de tek bir sosyal güvenlik kurumundan yararlanma prensibi

gereği BAĞ-KUR dışında bir sigortaya tabi tutulmaları mümkün değildir. Gerek Yargı kararları(3) ve gerekse S.S.K. nun görüşü (4) bu istikamettir.

4.2. Statü Değişikliklerinde Durum :

Yönetim kurulu üyelerinin sosyal güvenlik açısından durumları ile ilgili esaslar, mevcut kanun hükümlerine, S.S.K. nun 16-60 sayılı Ek Genelgesine ve “tek sosyal güvenlik kurumundan yararlanma prensibi” ne göre şöyledir :

- a) Yönetim kurulu üyeliğine seçilenlerden daha önce herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmayanlar ile zaten BAĞ-KUR'a tâbi bulunanlar, üyelik görevlerine başlamakla BAĞ-KUR'a tâbi olur ve tâbi kalırlar.
- b) Daha önce BAĞ-KUR dışındaki bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olanlar, örneğin S.S.K. sigortalısı sayılanlar (S.S.K. Md:2), geçici 20 nci maddeye göre kurulan sandıkların üyesi olanlar, isteğe bağlı sigortaya (S.S.K. Md:85) ve topluluk sigortasına tâbi olanlar dâhil, bu durumları kesintiye uğrayıncaya kadar, bunlar BAĞ-KUR'a tâbi tutulamazlar. (1479 sayılı Kanun, Md:24/II-c) (5)

-
- (3) “Bir kimsenin aynı anda iki sosyal güvenlik kuruluşu kapsamında bulunması sosyal güvenlik sistemimize göre mümkün değildir. Bu sebeple BAĞ-KUR luk statüsü devam edenlerin S.S.K. kapsamını girmesi imkânsızdır. Ancak BAĞ-KUR kapsamından çıkılması halinde, yeni S.S.K. statüsü devreye girebilir.”

10 H.D. : 10.03.1992 tarih ve E:1991/11905 – K:1992/2937 sayılı Karar

21 H.D. : 02.03.1998 tarih ve E:1998/948 – K:1998/1389 sayılı Karar

21 H.D. : 22.10.1998 tarih ve E:1998/5300 – K:1998/7012 sayılı Karar

(Mehaz : L. Yalkın, Cilt 4/1, Karar No: 281,440)

“Sosyal güvenlik sistemimizde bir sigortalının aynı anda birden fazla sosyal güvenlik kurumuna tâbi olması yasaklanmıştır. Önceden başlayıp devam eden sigortalılık döneminde başka sigortalılık geçerli değildir.”

H.Gn. K. : 03.10.2001 tarih ve E:2001/21-627 – K:2001/659 sayılı Karar

(Mehaz : L. Yalkın, Cilt 4/1, Karar No:509)

- (4) “01.10.1972 tarihinden itibaren yürürlükte olan 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun (Bağ-Kur) amaç ve kapsamına ilişkin 24 üncü maddesi 04.05.1979 tarihli, 2229 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve bu değişiklik ile, evvelce Bağ-Kur'a tâbi tutulan ticaret şirketleri ortaklarına ilave olarak donatma iştirakleri ortakları, anonim şirketlerin kurucu ortakları ile yönetim kurulu üyesi olan ortakları da Bağ-Kur'a tâbi tutulmuştur.

Buna göre, 04.05.1979 tarihinden itibaren donatma iştirakleri ortakları ve anonim şirketlerin kurucu ortakları ile yönetim kurul üyesi olan ortaklarının da Bağ-Kur'a tâbi sigortalı olmaları gerektiğinden, bu kimseler 04.05.1979 tarihinden sonra ayrıca hizmet akdine dayanarak çalışmış olsalar dahi, 506 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılmayacaklardır.”

(Mehaz : S.S.K. nun 16 no.lu Genelgesi, Bölüm No: XI)

- (5) “Şirket ortağı olup aynı zamanda bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işverenin yanında çalışan kimselerin tabi olacakları sosyal güvenlik kuruluşunun tesbiti konusunda ortaya çıkan tereddütlerin giderilmesi ve bu kimselerin her iki sosyal güvenlik kuruluşundan hangisi ile ilgilendirilmesi gerektiğine açıklık getirilmesi amacıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı eşgüdümünde Kurumumuz ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğü yetkililerinin katılımı ile yapılan toplantılar sonucunda uygulamanın aşağıda belirtildiği şekilde yürütülmesine karar verilmiştir.

- 1- Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işverenin emrinde çalışmaları dolayısıyla 506 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre sigortalı olanlar, sigortalılıkları sürerken çalıştıkları işyerine veya başka bir şirkete ortak, anonim şirketine ise kurucu ortak veya yönetim kurulu üyesi ortak oldukları takdirde, 506 sayılı Kanuna tabi sigortalılıkları kesintiye uğrayıncaya kadar Bağ-Kur'a tabi tutulmayacaklardır.

Ancak; kolektif şirket ve adi şirket ortaklarının, aynı şirkette bir hizmet akdine dayanarak çalışmaları yasal olarak olanaklı görülmediğinden, bu durumda olanların Bağ-Kur ile ilgilendirilmeleri gerekecektir.

- 2- Şirket ortağı ya da anonim şirketlerde kurucu ortak veya yönetim kurulu üyesi olmaları dolayısıyla 1479 sayılı Bağ-Kur Kanununa göre Bağ-Kur sigortalısı olanlar, sigortalılıkları sürerken bir hizmet akdine dayanarak çalışmaya başladıkları takdirde bugüne kadar uygulanageldiği üzere Bağ-Kur sigortalılıkları kesintiye uğrayıncaya kadar 506 sayılı Kanuna tabi tutulmayacaklardır.”

(Mehaz : S.S.K. nun 09.02.1993 tarih ve 131228 sayılı yazısı (Genelge No:16-60 Ek)

- c) Yönetim kurulu üyesi sıfatıyla BAĞ-KUR sigortalısı olanlar, 3 ilâ 5 no.lu dip notunda zikredilen genelge ve kararlardan da anlaşılacağı üzere, bu durumları devam ettiği sürece, aynı şirkette veya başka bir kuruluştaki hizmet akdine dayalı olarak çalışmaya başlasalar dahi, bu durumları kesintiye uğrayıncaya kadar BAĞ-KUR dışında bir sigortaya tâbi olamazlar.
- d) Kanunla kurulmuş olan sosyal güvenlik kurumlarından malûllük veya yaşlılık aylığı veya daimi iş göremezlik geliri alanlar ve bu amaçla talepte bulunmuş olanlar da BAĞ-KUR sigortalısı sayılmazlar. (1479 Sayılı Kanun, Md:II/c)

4.3. Denetçilerin Durumu :

T.T.K. nun 347/2 nci maddesinde, anonim şirket denetçilerinin pay sahibi olan ve olmayanlar arasından genel kurulca seçileceği hükme bağlanmıştır.

Geçmişte bu hükme istinaden, şirket ortakları arasından seçilen denetçilerin şirketle ilişkilerinin akdî bir nitelik taşımayıp T.T.K. na dayalı olduğu kabul edilerek bunların sigortalı sayılmamaları ve ortak olmayan denetçilerin ise, şirketle aralarındaki ilişkinin hizmet akdine dayandığı kabul edilerek sosyal sigortaya tâbi tutulmaları yoluna gidilmekteydi.

Hal böyle iken, yukarıda da açıklandığı üzere, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu tarafından verilen 25.06.1975 tarihli E:1974/10-132 ve K:1975/852 sayılı bir kararla denetçilerin işlerini işverenin sürekli denetim ve gözetimi altında yapmamaları sebebiyle, şirketle bunlar arasındaki ilişkinin hizmet akdi değil vekâlet akdi niteliği taşıdığı gerekçesi ile, bunların sosyal sigortaya tabi olmadıkları kabul edilmiştir.

Bu karar üzerine S.S.K. tarafından yayımlanan 1963 no.lu Genelge (25.03.1976 tarih ve 209642 sayılı) ile denetçilerin, şirket ile olan hukukî ilişkilerinin vekâlet akdine dayanması sebebiyle, şirket ortağı olup olmadıklarına bakılmaksızın, bundan böyle S.S.K. na tâbi sigortalı sayılmamaları gerektiği açıklanmıştır. (6)

5. Sosyal Güvenlik Destek Primi Uygulaması :

506 sayılı S.S.K. nun 3/ II-c ve 63/B maddeleri ile 1479 sayılı BAĞ-KUR Kanununun ek 20 nci maddesi hükmüne göre, Kanunla Kurulu Sosyal Güvenlik kuruluşlarından malûllük veya emekli (yaşlılık) aylığı almakta iken S.S.K. na veya BAĞ-KUR Kanununa tâbi bir işte çalışmaya devam edenlerden veya daha sonra çalışmaya başlayanlardan yazılı talepte bulunanların, yaşlılık aylıklarının ödenmesine devam olunması, ancak bunlardan yaşlılık ve malûllük aylıklarından “sosyal güvenlik destek primi” kesilmesi, yazılı talepte bulunmayanların ise yaşlılık aylıklarının kesilip prim ödemeye devam etmeleri gerekmektedir.

- (6) “Bilindiği üzere, Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlerle ilgili 347 nci maddesinin ikinci fıkrasının, murakıpların (denetçilerin) pay sahibi olan ve olmayanlar arasından umumî heyet tarafından seçileceği hususundaki hükmü karşısında, şirket ortağı (pay sahibi) murakıpların, şirketle olan münasebetleri Kanuna müstenid olup, aktî bir mahiyet taşımadığından, bu gibi murakıpların sigortalı sayılmamaları, buna mukabil, şirket ortağı olmayan murakıpların ise, şirket hükmî şahsiyeti ile aralarındaki hukukî münasebetin, hizmet akdine istinat ettiği kabul edilerek, sigortalı sayılmaları suretiyle işlem yürütülmekte idi.

Bu kere Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca itiraz olunan ve 12.11.1975 tarihli, 701.383 sayılı umumî yazı ile tamim edilen 25.06.1975 tarihli, E:1974/10-132 ve K:852 sayılı Kararda, murakıp ile anonim şirket arasındaki ilişkinin vekâlet akdi niteliğinde olduğu ve murakıbın işini işverenin sürekli denetim ve gözetimi altında yapmaması itibariyle işçi olarak kabul edilemeyeceği belirtilmiş bulunmaktadır.

Bu durum karşısında, şirket ile olan hukukî ilişkilerinin vekâlet akdine dayanması sebebiyle, murakıpların, şirket ortağı olup olmadıklarına bakılmaksızın, bundan böyle sigortalı sayılmamaları,

.....
uygun görülmüştür.”

Mehaz : S.S.K. nun 1963 no.lu Genelgesi (25.03.1976 tarih ve 209642 sayılı)

Sosyal güvenlik destek priminin oranı, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan (S.S.K., T.C. Emekli Sandığı ve BAĞ-KUR) yaşlılık aylığı almaktayken S.S.K. na tâbi bir işte çalışanlarda, prime esas kazançları üzerinden %30 olup, bunun ¼ ü çalışana ve ¾ ü ise işverene aittir. (506 sayılı S.S.K. , Md:63/B-1)

BAĞ-KUR'dan yaşlılık aylığı alırken yeniden BAĞ-KUR sigortalısı sayılacak şekilde çalışanlara ilişkin sosyal güvenlik destek primi oranı, bunlara ödenen sosyal yardım zammı dâhil yaşlılık aylığı tutarının %10 udur. Diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından yaşlılık aylığı almaktayken BAĞ-KUR sigortalısı sayılacak şekilde çalışanlara ait sosyal güvenlik destek primi oranı ise, 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesine göre belirlenen 12 nci gelir basamağının %10 u kadardır. (1479 sayılı BAĞ-KUR Kanunu, Ek Md:20) (7)

Anonim şirketler ile yönetim kurulu üyelerinin bu konuda gerekli hassasiyeti göstermeleri gerekmektedir.

5. Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması Hakkındaki 5458 Sayılı Kanun :

Geçmişte ödenmeyen sosyal güvenlik prim borçlarının yeniden yapılandırılması amacı ile çıkarılan 5458 sayılı Kanunun (R.G. 04.03.2006 -26098) 01.04.2006 tarihinde yürürlüğe girdiği malûmdur.

Bu Kanunla, S.S.K. na olanlar yanında BAĞ-KUR kapsamına giren sigortalıların da, 31.03.2005 tarihine kadar tahakkuk ettiği halde 01.04.2006 tarihine kadar ödenmemiş olan prim ve sosyal güvenlik destek primi borçlarının, dönemler itibarıyla çeşitli esaslara göre hesaplanan gecikme zamları ile birlikte, üzerlerine yıllık taksitlendirme farkları eklenmek suretiyle 60 aya kadar eşit taksitler halinde ödenmesi imkânı getirilmiştir.

Yönetim kurulu üyelerinin, geçmişte ödemedikleri prim borçları ile sosyal güvenlik destek primi borçlarını, bu Kanundan yararlanarak taksitler halinde ödemeleri mümkündür.

Ne var ki, bu imkândan yararlanabilmek için 31.05.2006 tarihine kadar BAĞ-KUR'a başvurulması gerekmekte olup, bu süre halen bitmek üzeredir.

Gerek bu sebeple ve gerek se yeniden yapılandırma hakkındaki 5458 sayılı Kanunun ihtiva ettiği esaslar hakkında, 09.03.2006 tarih ve 2006/44 sayılı Sirkülerimizde yeterli açıklama mevcut olduğu cihetle, söz konusu esaslar hakkında, burada yeniden bilgi verilmesine gerek görülmemiştir.

Saygılarımızla.

---

(7) Destek primi ödemeleri konusunda, 04.05.2004 tarih ve 2004-084 sayılı Duyurumuzda, geniş açıklama mevcuttur.